

Posudok oponenta habilitačnej práce

Rozhodování nadnárodních firem o přímých zahraničních investicích

Habilitation: Ing. Pavel Štrach, Ph.D. et Ph.D.

Oponent: doc. Mgr. Peter Štarchoň, PhD.

Pracovisko: Fakulta managementu, Univerzita Komenského v Bratislave

Habilitation si zvolil za tému svojej práce problematiku, ktorá aktuálne rezonuje v podmienkach hospodárskej praxe v širšom ekonomickom i politickom kontexte (nielen) ekonomík otvoreného typu, akými sú tak Česká ako i Slovenská republika. Problematika je aktuálna aj z makroekonomického a manažérskeho pohľadu v rámci minimalizácie bariér medzinárodného obchodu v súlade s prebiehajúcimi globalizačnými procesmi.

Osobitne hneď úvodom oceňujem skutočnosť, že habilitačná práca priamo reflektuje doterajšie profesijné záujmy jej autora i jeho rozsiahlu publikačnú činnosť a vedeckú profiláciu. Práca zároveň vhodným spôsobom dokáže kombinovať vybrané teoretické východiská – paradigmy orientované na vstup nadnárodných spoločností na zahraničné trhy v previazanosti na rozhodovanie týkajúce sa priamych zahraničných investícií s praktickými konzekvenciami v podmienkach českého trhového prostredia.

Z hľadiska štruktúry habilitačnej práce – v súlade s riešenou problematikou – bol zvolený adekvátny prístup zo strany jej autora, práca je logicky členená do troch základných častí, pokrývajúcich tak obsahové vymedzenie vybraných termínov a procesov internacionalizácie, teoreticko-praktických aspektov priamych zahraničných investícií a výsledkov realizovaného empirického výskumu orientovaného na využitie potenciálu prípadových štúdií.

Pri východiskových kapitolách sa habilitation neopiera len o interpretáciu celú radu relevantných zdrojov a prístupov vybraných autorov, no v priamej konfrontácii prezentuje zároveň svoje vlastné názory. Pragmaticky pristupuje k pozitívam i negatívam ekonomických globalizačných procesov, a to (ako už bolo zmienené) z makro i mikro ekonomického a manažérskeho pohľadu a následne sa snaží poukázať na opodstatnenosť a prínosy priamych zahraničných investícií aj v dlhodobejšom časovom horizonte (aj v zmysle autorom uvádzaného „divestovania“ – vid' prípadová štúdia Flextronics alebo v rámci Vernonovho medzinárodného životného cyklu). Rámcovo taktiež akcentuje vybrané formy vstupu na zahraničné trhy. Z hľadiska faktografických údajov by si však ilustratívne príklady i analytické časti práce žiadali aktualizáciu.

Habilitation pri spracovaní habilitačnej práce využil zodpovedajúce vedecké metódy v kontexte stanovených cieľov. Popri tradičných vedeckých metódach zohrával kľúčovú úlohu kvalitatívny výskum v podobe vypracovania prípadových štúdií.

Habilitation si plne uvedomoval limity realizovaného empirického výskumu, na čo poukázal nielen v samostatnej kapitole venovanej metodológii prípadových štúdií a ich aplikácii, ale aj priamo v úvode pri formulovaní základných predpokladov vedeckého výskumu, na ktoré reflektoval v závere práce. Za menšiu výhradu je možné označiť taktiež už zmienenú skutočnosť, že prípadové štúdie nie celkom plnohodnotne reprezentujú aktuálnu situáciu v sledovaných nadnárodných spoločnostiach. Táto pripomienka sa však zároveň môže stať irelevantnou, pokiaľ rigidne zotrývame pri stanovených cieľoch výskumu, ktoré vyplynuli z jeho základných predpokladov, ktoré boli preukázateľne dosiahnuté. V závere dokonca autor zdôraznil retrospektívu prezentovaných výsledkov v súlade s analýzou investičných rozhodnutí v podmienkach pôsobenia japonských spoločností v Českej republike.

Z hľadiska prínosov habilitačnej práce je potrebné vyzdvihnúť priamu transpozíciu teoretických aspektov vstupu spoločností na zahraničné trhy prostredníctvom priamych zahraničných investícií do podmienok českej hospodárskej praxe a prezentáciu výsledkov realizovaného empirického výskumu. Prínosom prezentovanej práce však nie sú „len“ prezentované výsledky výskumu a vyvodenie záverov v teoretickej rovine i praktickej oblasti.

Práca ponúka širší potenciál jej ďalšieho využitia, keďže môže byť stimulom pre ďalší vedecký výskum v predmetnej oblasti. A to predovšetkým v zmysle analógie napr. v podmienkach iných trhov alebo odvetví, či priamej komparácie (napr. s umiestňovaním priamych zahraničných investícií na Slovensku). Neoceniteľný prínos môže predstavovať pre domáce podnikateľské subjekty zvažujúce priame zahraničné investície, ako aj pre inštitúcie verejného sektora orientované na ich podporu (resp. aj v opačnom vnímaní pri tvorbe investičných stimulov pre zahraničné spoločnosti). Taktiež môže habilitačná práca predstavovať zaujímavý študijný materiál, keďže je spracovaná zrozumiteľným a jednotným štýlom s využitím celého radu príkladov, čím habilitation preukázal aj svoju pedagogickú erudovanosť.

Celkovo habilitation prostredníctvom recenzovanej práce evidentne preukázal svoju vedecko-odbornú vyzretosť, komplexnú znalosť teoretických fundamentov, schopnosti riešenia výskumných zámerov a formulovania výsledkov svojho výskumu, ktoré sú prínosné tak v teoretickej, ako aj praktickej oblasti.

Záverečné stanovisko

Habilitačná práca je originálna, vedecky hodnotne spracovaná s vlastným prínosom tak v teoretickej, ako aj praktickej oblasti. Práca ako celok spĺňa stanovené požiadavky po formálnej i odbornej a vedeckej stránke, pričom reflektuje výsledky habilitanta dosiahnuté v jeho doterajšom vedeckom i pedagogickom pôsobení. V zmysle skutočností uvádzaných v posudku

odporúčam

*Ing. Pavla Štracha, Ph.D., Ph.D. na základe habilitačného konania
menovať za docenta v odbore 3.3.15 Manažment*

18. január 2013

Peter Štarchoň